

PROLOGAS

Jis lėtai, atsargiai nuleidžia rankeną ir tyliai įslenka pro duris.

Ji ten, lovoje, atmetusi apklotus. Jis susitvardo neaihtelėjęs, akimis keliaudamas jos kūnu — nuo ilgų plikų kojų, vėsinamų švelnaus vėjelio, pučiančio pro atvirą langą, iki krūtinės, kylančios ir nusileidžiančios su kiekvienu ramiu įkvėpimu. Šiltos nakties tyloje girdisi tik bangų, skalaujančių akmenėlių paplūdimį, ošimas.

Jos kvėpavimas pasikeičia. Jis sustingsta. Ar ji pabudo?

Laukia, bet ji nesujuda.

Jis tyliai prieina prie lovos krašto, trokšdamas ištiesti ranką ir palytėti jos švelnią kaip šilkas odą.

Stovi nejudėdamas, stebi, bet neliečia.

1

Prieš 5 dienas

— Aš to nedarysiu, Džėjau. Man nerūpi, ką ar kam pasakysi. Neketinu leistis nuo tos prakeiktos uolos.

— Tu man skolingas, — suinkštė Džėjus, — ir mama mane užmuš, jei pamesiu sportbatį. Jie visai nauji.

— Aš dėl to nekaltas! — riktelėjo Olis. — Nereikėjo kvailioti. Dabar eik ir pasiimk pats.

Minėtasis sportbatis gulėjo ant uolos maždaug dešimčia metrų žemiau jų. Džėjus nusiavė jį ir metė į Olį, nes šis šaipėsi iš jo dėl to, kad jam patiko viena mergaitė mokykloje.

— Neturi jokių šansų! — erzino jį Olis.

Olis pasilenkė, nelemtas sportbatis praskriejo virš jo galvos ir nukrito nuo uolos krašto.

— Tu dėl to kaltas, Oli, — pasiskundė Džėjus kaip penkiametis, o ne trylikos metų paauglys. — Tu mane įerzina, ir dabar mama užmuš mus abu. Esi mano vyresnis brolis. Ji sakys, kad turėjai mane sustabdyti.

Džėjus buvo teišus. Jis vis dar buvo mamos lepūnėlis, nors ir skelbėsi, kad jam patinka metais vyresnė mergaitė. Olis, turėdamas dvejais metais daugiau patirties toje srityje, padarė klaidą, kai ėmė iš jo šaipytis.

— Nežinotum, ką daryti, jeigu ją turėtum, — pareiškė jis. Tada kaip kvailys savo jaunesniam broliukui vaizdžiai pa-

pasakojo, ką jis pats veikė su Brajene Evans. Ir dabar Džėjus grasino atskleisti jo nuotykius visam pasauliui. Turint omeny, kad Olis išpūtė savo pasakojimą, tai galėtų pridaryti jam didelių bėdų.

— Pasakysim mamai, kad tai nutiko netyčia. Kad mane užpuolė kiras, o tu metei į jį sportbatį.

Džėjus prunkštelėjo.

— Ji ne kvaila. Žino, jog tau šimtus kartų buvo sakyta, ką daryti, jei taip nutiktų. Tiesiog paimk tą prakeiktą sportbatį, Oli. Ten nesunku nusileisti. Ir pats tai padaryčiau, bet su vienu batu būtų šiek tiek sudėtingiau.

Piktai suniurnėjęs Olis keturiomis nuropojo iki tos vietos, kur žemė staiga smigo žemyn į jūrą apačioje. Jis visą gyvenimą laipiojo uolomis, tačiau labiau mėgo ropštis aukštyn, nei leistis žemyn. Vis dėlto neatrodė pernelyg rizikinga, buvo daug vietų, kur galima įsikibti rankomis ir įsispirti kojomis.

— Po galais, Džėjau, už šitą būsi man rimtai įsiskolinęs.

Olis nusigręžė nugara į jūrą, atsigulė ant pilvo ir ėmė šliaužti atbulas, kol koja susirado atbrailą, kurią buvo pastebėjęs maždaug metru žemiau nuo uolos krašto. Ten užteko vietos abiem kojoms, ir jis galėjo gerai įsikibti, prieš leisdamasis iki kitos atramos.

Pakėlęs akis pamatė į jį stebilijantį Džėjų.

— Nežiūrėk — tu mane nervini. Dink ten, kur tavęs nematyčiau.

Džėjus nusiviepe ir atsitraukė nuo krašto, o Olis lėtai, bet užtikrintai leidosi uola žemyn.

— Ramiai, ramiai, — murmėjo sau.

Tiesiai po juo virš uolų sūkuriavo bangos, šniokštimas aidėjo ausyse.

— Jau beveik pasiekei! — šūktelėjo Džėjus. — Į kairę nuo tavęs!

— Eik velniop, Džėjau. Juk sakiau!

Olis atsilošė pasižiūrėti į brolių ir pajuto, kaip slysta ranka.

— Šūdas! — riktelėjo jis, pašėlusiai grabaliodamas, ieškodamas už ko įsikibti.

Akimirką atrodė, kad surado. Tada suklykė iš siaubo, nes ant biraus žvirgždo ėmė slysti pėda, ir kitą akimirką jis jau krito. Girdėjo Džėjų daugybę kartų šaukiantį „Oli!“, kol pūkstelėjo į jūrą.

Vandenį pirmiausia pasiekė kojomis ir aiktelėjo iš šoko, kai šalta jūra prarijo jį visą, vanduo suplūdo į burną ir gerklę. Jis niro vis giliau ir giliau, kūnas sparčiai grimzdo, kol kovojo, kad dar daugiau sūraus vandens nepatektų į plaučius.

Kai atrodė, kad visos viltys žlugo, grimzdimas sulėtėjo ir jis stipriai atsispyrė kojomis, siekdamas aukštai virš jo spindinčios saulės šviesos. Trokšdamas oro iškilo į paviršių ir giliai įkvėpė, bandydamas iš kvėpavimo takų iškosėti vandenį.

Per dūžtančias bangas ir savo trūkčiojantį šnopavimą girdėjo šūksnius.

— Oli! Oli! Kaip tu?

Stengdamasis išsilaikyti vandenyje stačiomis, apsisuko ratu. Jei plauktų prie uolų, jį sutraikytų, o plaukti aplink kyšulį buvo per toli. Kaip išsigelbėti? Jis negalėjo nuskęsti iš viršaus stebinčio brolio akyse.

Olis pamėgino nusiraminti. Nors ir krito iš maždaug penkiolikos metrų aukščio, neatrodė, kad būtų susižeidęs. Dėkui Dievui, pataikė į santykinai ramų vandens plotą, kur jūra pro plačią angą plūdo į olą. Tiek kairėje, tiek dešinėje vos kelių metrų atstumu bangos daužėsi į uolas. Niekaip nebūtų išgyvenęs.

— Oli!

Jis pažvelgė į viršų, kur keliais metrais aukščiau ant atbrailos tebegulėjo Džėjaus sportbatis, ir virš jo išvydo išsiganusį brolio veidą.

— Aš neišlipsiu, Džėjau! Kviesk pagalbą — paimk mano telefoną ir paskambink pakrantės apsaugai. Liepk jiems paskubėti, Džėjau, *prašau!*

Nemanė, kad per jūros triukšmą Džėjus išgirs, bet šis turbūt suprato esmę ir atsitraukė nuo uolos krašto.

Olis pajuto, kaip akyse kaupiasi ašaros, ir piktai jas nusibraukė. Na ir kvailys. Nereikėjo erzinti Džėjaus ar taip kvailai sutikti leisti žemyn. Jei Džėjus greitai nepakvies pagalbos, jis mirs. Olis ėmė kojomis plakti vandenį, norėdamas priplaukti arčiau uolų. Gal ras saugią vietą, kur galės išlipti. Spygtelėjo, kai virš jo lūžo banga, vos vėl nenugramzdinusi žemyn, ir sugokčiojęs sugrižo į ramesnius vandenį prie olos.

Brolis pradingo nuo uolos viršaus. Ar jis žinos, ką daryti?

Jei ištrauksi mane iš čia, Džėjau, daugiau niekada iš tavęs nesišaipysiu, pagalvojo Olis.

Jis toliau stengėsi išsilaikyti vandenyje stačiomis, įtikinėdamas save, kad jei pavargs, galės atsigulti ant nugaros ir plūduriuoti.

Paskubėk, Džėjau. Ką tu darai?

Šaltame vandenyje kūnas pradėjo stingti, o veidas degė rugsėjo saulėje. Išgirdęs šūksnį Olis pakėlė galvą. Džėjus gulėjo ant pilvo ir žvelgė į jį nuo uolos krašto.

— Pagalba atvyksta, Oli, bet jie užtruks. Ar gali išlipti iš vandens?

— *Kur?* Ar matei tas uolas? Gal turi kokių gudrių minčių?

Olis vėl pajuto kylančią paniką. Jis netrukus neteks jėgų ir lėtai nugrims į gilybę.

Rankomis ir kojomis plakdamas vandenį, apsisuko ratu. Žvilgsnis užkliuvo už olos. Galbūt ten pavyktų išlipti iš van-

dens. Viduje bus šalta, gal net blogiau nei čia, tačiau bent jau galėtų pabandyti.

— Džėjau! — šūktelėjo sutelkęs visas jėgas.

Ašarotas Džėjaus veidas tebekyšojo virš uolos krašto, jis priglaudė delną prie ausies, kaip neišgirdęs darydavo jų senelis.

— Ola! — šūktelėjo Olis, rodydamas į ją.

Jis turėjo išlipti iš vandens. Vakar vakare per naujienas sakė, kad jūros temperatūra penkiolika laipsnių — plaukioti galima, bet ne ramiai plūduriuoti. Jis buvo tik su šortais ir marškinėliais. Per kiek laiko mirtinai sustirs?

Olis nuleidęs galvą ilgais mostais nusiyrė olos link ir krečiamas drebulio įplaukė į šaltą gilumą, į kurią nepateko saulės šviesa.

Akys pamažu prisitaikė prie tamsos. Pro olos angą prasišverbė tiek šviesos, kad jis įžiūrėjo didelę erdvę, bet nesuprato, kokio ji ilgio. Tačiau tai nebuvo svarbu, nes pamatė šiek tiek virš vandens kyšančią plokščią uolos atbrailą. Priplaukęs prie jos užsiropstė, į šiurkštų paviršių nusibrozdindamas blauzdas, ir drebedamas susigūžė prieblandoje.

Pritraukęs kelius prie krūtinės, apšivijo juos rankomis. Tai nepadėjo, todėl ėmė įnirtingai delnais trinti kojas, o paskui ir rankas.

Olis pakėlė galvą apžiūrėti olos. Nebuvo tikras, ar artėja potvynis, ar atoslūgis, bet jei vanduo kiltų, gali tecti pasiieškoti aukštesnės vietos laukti pagalbos.

Pažvelgė į tolimąją olos pusę ir pamatė kitą atbrailą, gero-kai aukščiau virš vandens. Pasvarstė, gal vertėtų nuplaukti iki jos, bet nusprendė, kad nebenori vėl atsidurti vandenyje, todėl ėmė apžiūrinėti uolas, ar galėtų užkopti aukščiau.

Tada ir išvydo kai ką ant atbrailos krašto. Akimirką nebuvo tikras, ką mato, tačiau greitai suprato, kad kažką labai panašaus į žmogaus pėdą.

Ritmiškas, monotoniškas traukinio, skubančio bėgiais savo tikslo link, dundėjimas veikia raminamai, ir akimirką panika, kamavusi mane nuo pat ryto, kai išėjau iš namų, atleidžia savo gniaužtus. Vis dėlto norėčiau, kad traukinys neskubėtų, važiuotų lėčiau.

Darau klaidą.

Man nereikia ten važiuoti.

Tai baisi klaida.

Apsisuk ir grįžk atgal.

Mintys dūzgia ratų ritmu, kai jie dunda per bėgių sandūras, o aš stebeiliju pro langą, beveik nematydama pro šalį slystančio Kornvalio kraštovaizdžio. Širdis ima plakti greičiau, nes užplūsta prisiminimai apie pastarąjį apsilankymą Kornvalyje, kiekvienas jų — kaip aštrus smeigtuko dūris, pralaužiantis užtvaras, kurias taip stengiausi pasistatyti. Kiekviena to apsilankymo akimirka buvo tokia įtempta ir kupina skausmo, kad bandžiau ištrinti jas iš atminties.

Pastarąjį kartą keliavau ne traukiniu ir buvau ne viena — nors ir galėjau. Kai susidėjome lagaminėlius į automobilį, ketinau atsisėsti į galinę sėdynę, susirangyti ir tūnoti viena su savo mintimis. Bet Lola mane aplenkė.

— Aš sėsiu gale, — pasakė ji. — Tu — vyresnė, taigi eik į priekį.

Būčiau puolusi ginčytis, bet ji metė tokį ryžtingą žvilgsnį,

kad nusileidau ir atsisėdau priekyje šalia tėčio. Nenorėjau, jog jis matytų mane verkiančią, todėl visą penkių valandų kelionę iš Šropšyro praleidau pasukusi galvą į šoną, o vaizdas prieš mano nesutelktą žvilgsnį tebuvo išskydusi dėmė.

Tėtis nebandė užmegzti pokalbio, tiesiog niūniavo kartu su radijo dainomis. Nesupratau, kaip jam tai pavyko. Lola, užsidėjusi ausines, patogiai nekreipė į mus dėmesio. Niekio naujo.

Sugrįžtu į dabartį, kai traukinys įvažiuoja į tunelį, ir garsas sprogsta ribotoje erdvėje. Pasižiūriu į savo atspindį lange priešais juodas sienas. Matau jauną moterį ilgais banguotais rusvais plaukais ir veidu, kuris — net ir pati žinau — visada atrodo niūrus. Bežiūrint mano atvaizdas ima pamažu keistis į Lolos — plaukai įgauna šviesesnę atspalvį, veidas pasidaro apskritesnis, vis dar išsaugojęs jos vaikiškų bruožų likučius, vienas žemyn niūriai nulinkusių lūpų kraštelis kilstelį, tarsi ji šaipytųsi iš manęs. Kitoje praėjimo pusėje sėdi vienišas vyras, jo atspindys dunkso už manęs, tiesiai man virš peties, tarsi ruoštųsi pulti. Jis persimaino į mano tėtį, platus veidas šviesiais antakiais virš pilkų akių, rūščiai dėsančių į mane, atrodo toks matytas. Tėtis ne visada buvo toks, nežinau, kodėl pasikeitė. Bet dabar jo čia nėra ir negaliu paklausti. Kaip ir Lolos.

Džiaugiuosi, kad atspindyje nėra moters, kuri pavirstų mano mama. Niekai negaliu pamiršti jos veido, tokio, kokį mačiau paskutinį kartą, nors noriu prisiminti ją iš ankstesnių laikų. Vis dėlto sunku tą padaryti.

Kai išvažiuojame iš tunelio, atmosfera staiga pasikeičia, ir man palengvėja, kad vaizduotės iškreipti atspindžiai išnyksta. Prisiminimai, žinoma, išlieka.

Ar taip ir bus, kai sugrįšiu į Kornvalį? Ar kiekviena akimirka skaudžiai primins viską, kas įvyko prieš, per ir po tos kelionės? Maniau, kad ir prieš atvykstant mano širdis buvo

sudaužyta, tačiau kai išvykau, ji buvo sudraskyta į skutelius. Nereikėjo mums ten važiuoti. Padarėme didelę klaidą, bet kai mamos teta Helena per laidotuves priėjo prie manęs ir pasiūlė šią kelionę, nežinojau, kaip atsisakyti. Jos išvaizda — elegantiškas juodas kostiumėlis ir skrybėlaitė su vualiu — kėlė neaiškią baimę.

— Nense, žinau, kaip tau sunku. Neturi kaltinti savęs dėl mamos mirties. Nesvarbu, ką gali sakyti kiti, tu nesi kalta. Ar girdi mane?

Norėjau ja tikėti. Man *reikėjo* ja tikėti. Bet negalėjau tuomet ir negaliu dabar.

Gera nepažinojau savo protetės Helenos. Pastarąjį kartą buvau mačiusi ją prieš dvejus metus, kai mama susirgo, bet ir tada tik trumpai. Pamenu, kokia buvo tiesmuka — beveik rūsti, kalbėjo kapotu balsu, neleidžiančiu prieštarauti. Dabar ji laikė suėmusi abi mano rankas ir žvelgė tiesiai į akis. Man toptelėjo, kad Helena — vienintelis žmogus, kuris iš tikrųjų žiūrėjo į mane per pastarąsias kelias savaites. Net gydytojas, pro mane eidamas iš krematoriumo, neištarė nė žodžio, jo lūpos buvo suspaustos, tarsi tramdytųsi, kad ko nors nelepteltų.

— Klausyk, — tarė teta Helena. — Tau tikrai praversėtų pailsėti. Aš turiu namelį Treviane, nedideliame Kornvalio kaimelyje. Jau trejus metus ten negyvenu, bet tu galėtum nuvažiuoti atostogų. Esi beveik devyniolikos — pakankamai suaugusi vykti viena. Arba pasiimk Lolą — važiuokite dviese. Aš parašysiu tau, Nense, atsiųsiu visas smulkmenas. Bet ilgai nelauk. Pertraukėlė tikrai išeis į naudą.

Nežinojau, ką atsakyti. Dvejus metus, kai rūpinausi mama, beveik neišeidavau iš jos kambario, todėl nebuvo tikra, ar atostogos būtų įdomus nuotykis, ar tai, apie ką net baisu pagalvoti.

— Nensei reikia to, — išgirdau, kaip teta Helena valdingu balsu pasakė tėčiui. — Ji visą šį laiką gyveno ir kvėpavo tuo pačiu oru kaip Dženisė, todėl, ko gero, stipriausiai jaučia netektį. Dievas žino, iš tavęs jos nesulaukė jokios pagalbos.

Tikriausiai neturėjau tai nugirsti.

Nors tėtis nepasakė to Helenai, mums jis pareiškė, kad neleis važiuoti vienoms.

— Nense, tau būtų per didelė atsakomybė rūpintis Lola, — tarė jis.

Nesu tikra, ar tai ir turėjo omenyje; manau, norėjo pasakyti, jog nenori man patikėti jos globos.

— Surasiu, kas galėtų prižiūrėti ūkį, ir važiuosiu kartu. Turėsi daugiau laisvės, o aš pasirūpinsiu, kad Lola būtų saugi.

Žinoma, jam nepavyko, bet kažkaip kalta likau aš. Ir nors visa tai prasidėjo ne per atostogas, jos tikrai tapo pabaigos pradžia.

Traukinys vis labiau artėja prie mano kelionės tikslo, jaučiuosi apsvaigusi. Nežinau, ar sugebėsiu tai padaryti, bet turiu bent pabandyti.

Taksi vežant mane iš stoties Treviano link, keliai pradeda atrodyti miglotai pažįstami, keletą vietų iš tiesų prisimenu.

Vairuotojas bandė užmegzti pokalbį, ir nors stengiausi jam atsakinėti, atrodo, mano viensikiemeniai atsakymai įtikino jį, kad neverta stengtis. Nenoriu pasirodyti nemandagi, bet man svaigsta galva ir pykina.

Jis pabando paskutinį sykį:

— Atvykote atostogų ar darbo reikalais?

— Nedirbu, bet ir nežinau, ar tai atostogos, — atsakau ir pastebiu, kaip jis suglumęs dirsteli į mane galinio vaizdo veidrodėlyje. Galėčiau bandyti paaiškinti, tačiau abejoju, ar nuskambėtų suprantamai. — Atleiskit, bet net nežinau, kodėl apskritai čia važiuoju.

Neketinau to pasakyti garsiai, nors tai tiesa. Neturiu jokio plano, todėl jaučiuosi dar labiau sutrikusi. Per pastarąsias keletą savaičių teko priimti daug painių sprendimų ir mane visa tai gerokai pribloškė.

Viskas prasidėjo maždaug prieš du mėnesius, kai sulaukiau skambučio į slaugos namus, kuriuose dirbu. Tuo metu masažavau kojas Dorinai, nuostabiai devyniasdešimtmetį perkopusiai moteriai, turinčiai aštrų humoro jausmą, kai per atviras duris pasigirdo balsas:

— Nense, tau skambina!

— Ar gali užrašyti numerį? Nenoriu nutraukti Dorinos masažo.

Dorina mirkstelėjo man.

— Eik, mieloji. Gal ten koks nors vyras!

Pirštu pastuksenau jai į pėdą ir pakilau nuo kelių.

— Geriau nepradėkite ir liaukitės bandžiusi mane ištekinti!

— Tau reikia žmogaus, Nense. Esi pernelyg miela, kad gyventum viena.

Ji linkėjo man gero — kaip ir visi likusieji. Kai kas net bandė supiršti su savo anūkais, o tai visada būdavo nejauku visiems, su tuo susijusiems. Nemokėjau paaiškinti, kodėl manęs nedomina santykiai: nenoriu nė pagalvoti apie neišvengiamą širdies skausmą. Vis dėlto sulaukti skambučio darbe buvo neįprasta, todėl galiausiai apvyniojau jos kojas šiltais rankšluosčiais ir nuėjau į kabinetą.

Ilgai neįstengiau suvokti žinios, kad teta Helena mirė ir paliko man savo namelį. Iš pradžių maniau, jog tai klaida, bet kai grįžau į Dorinos kambarį ir pasakiau, kas nutiko, ji sušuko iš džiaugsmo. Buvau apstulbusi, vien nuo minties apie namelį užplūdo nerimas, kurio nepatyriau jau daug metų. Man tai buvo vieta, atsiduodanti kalte, sielvartu, neviltimi ir baime, — vieta, į kurią niekada nenorėjau sugrįžti.

Gailėjausi, kad teta Helena mirė, bet aš ją vos pažinojau — taigi dar keisčiau, kodėl paliko namelį man. Tik miglotai prisimenu ją iš savo vaikystės. Regis, prižiūrėjo mane, kai mama pagimdė Lolą, bet po to nemačiau metų metus — iki tada, kai mama susirgo. Ir, žinoma, ji atvyko į laidotuves.

Atostogos, kurias pasiūlė, baigėsi katastrofa, ir nežinau, ar teta kaltino save dėl to, kas nutiko. O gal kaltino mane, nes po to bendravome labai mažai, o į mano bandymus palaikyti ryšį atsakydavo gana šiuurkščiai. Todėl labai keista, kad tapau jos namelio savininke. Iš visos širdies norėčiau, jog taip nebūtų.

Mano gyvenimas paprastas, tvarkingas, o didžiausias kiekvienos dienos sprendimas — ką valgyti. Net ir tai nereikalauja daug pastangų, nes dažniausiai imu pirmą pasitaikiusį paruoštą patiekalą iš šaldiklio. Kai nederbu, skaitau arba žiūriu televizorių. Man nereikia ir nenoriu nieko daugiau, ir aš branginu kiekvieną savo dieną kaip nuspėjamą. Bendradarbiai bando įkalbėti prisijungti prie jų pašėlusių vakarėlių, bet neįsiveidžia, kai atsisakau. Jie mane priima tokią, kokia esu.

O dabar gyvenimas susijaukė. Turiu ne tik nuspręsti, ką daryti su nameliu ir jame esančiais daiktais, bet ir nežinau, kaip pasijusiu, peržengusi jo slenkstį.

Mintis nutraukia taksi vairuotojas.

— Jau netoli, brangute, — taria jis, dirstelėjęs į mane veidrodėlyje, tarsi norėdamas įsitikinti, ar nepatyrčiau kokio nors nervinio priepuolio galinėje jo taksi sėdynėje.

Kol automobilis vingiuoja siauromis gatvelėmis, sušmėžuoja jūra. Prisiminimai užplūsta, vos įvažiavus į Trevianą — mažutį kaimelį, įsikūrusį ties didesnio miesto pakraščiu. Pamenu viltį širdyje, kai pastarąjį kartą čia atvykome; jausmą, kad mano šeima gali išgyti šioje ramioje vietoje; svajones apie dienas, leidžiamas kartu tyrinėjant stulbinamą pakrantę ir jaukų vietinį miestelį. Dabar visa tai atrodo taip naivu.

Regis, niekas nepasikeitė. Pastelinių atspalvių akmeniniai nameliai, išsirikiavę vienoje tykios gatvelės pusėje, žvelgia į mažą akmenuotą paplūdimį ir vandenyną. Čia niekas nesi-maudo, nes per didžiulius riedulius krante neįmanoma įbristi į vandenį. Tai reta ramybės oazė šiame turistų perpildytame Kornvalio kampelyje. Galbūt todėl mano ganėtinai uždara teta Helena taip mėgo šią vietą.

Kai taksi sustoja, akimirką tiesiog sėdžiu, spoksodama į namelį. Užgniauzia gerklę, stipriai suspaudžiu lūpas.

Nagi, Nense. Žinojai, kad taip bus.

Taip, žinojau. Šiai akimirkai ruošiausi visą kelionę. O šį punktą mintyse pažymėjau kaip *pirmą etapą — atvykimas*.

Nusistačiau visus sudėtingus etapus, kuriuos turėsiu pereiti, ir tai — pirmoji kliūtis. Netrukus seks kita: *antras etapas — įžengimas į namelį*.

Čia tik pastatas.

Žinau. *Tik pastatas.*

Namelis atrodo taip pat. Kažkodėl tikėjau, kad jis bus pasikeitęs ir atrodys tarsi vieta, kurios niekada anksčiau nemačiau. Suimu save į rankas, sumoku taksi vairuotojui, o jausdama kaltę dėl savo šaltumo, palieku daugiau arbatpinigių, nei reikėtų. Akimirką jis žiūri į pinigų rankoje, paskui susikiša juos į kišenę ir, greitai padėkojęs, sėda į savo vietą. Regis, jam palengvėjo, kad pagaliau gali važiuoti. Mane perveria panika, kai lieku viena stovėti ant šaligatvio, su lagaminėliu šalimais, lydėdama akimis tolstantį automobilį. Noriu šuktelėti vairuotojui, kad sugrįžtų, nuvežtų atgal į stotį, atgal į pasaulį, kuris galbūt nėra jaudinantis, bet kuriame jaučiuosi saugi. Tačiau jau per vėlu.

Varteliai sugirgžda, kai juos atidarau, — kaip ir anksčiau. Persivežu pro juos lagaminėlį ir sustojusi apsidairau. Namelis nedidelis, bet jaukus, kreminės spalvos akmeninėmis sienomis ir melsvomis priekinėmis durimis. Gatvelės gale, žiūrint tiesiai į jūrą, yra dailus nedidelis akmenimis grįstas kiemelis su kiek apšiurusiomis metalinėmis kėdėmis ir stalu.

— Na, pirmyn! — garsiai ištariu ir pasilenkusi patraukiu vazoną.

Kaip ir prieš vienuolika metų, paimu raktą, įkišu į spyną ir pasuku.

Prieš 11 metų

— Jie paliko mums raktą — po vazonu. Lola, ar gali pa-
imti? — paprašė tėtis.

Lola nepaklausė, tiesiog nususuko į jūrą.

— Lola! — pakartojo jis.

Sesuo visą kelionę buvo paniurusi, nemaniau, kad verta
ginčytis, todėl pastačiau lagaminą ir pasilenkusi patraukiau
vazoną. Padaviau raktą tėčiui, ir jis paėmė jį, netaręs ne žodžio.

— Turėsime surasti geresnę vietelę, jei tai vienintelis rak-
tas, — sumurmėjo veriamai žiūrėdamas į Lolą.

Ji elgėsi erzinausiai, bet buvau tikra, kad tai dėl sielvarto.
Nuo tada, kai mama mirė, sesuo nė karto neverkė, net per lai-
dotuves. Tiesiog stovėjo stipriai sučiaupusi lūpas. Tėtis bandė
paimti ją už rankos, bet Lola staigiai ištraukė ją iš jo delno.
Norėjau paimti ją už kitos rankos, įsitikinusi, kad tėčiui reikėjo
paguodos ne mažiau nei mums, tačiau jis susibruko rankas į
kišenes, man nespėjus jo paliesti.

Skirtingai nei Lola, aš nuolat ašarojau, atrodė, nuo ver-
kimo sopa visas kūnas. Gydytojai sakė, kad tinkamai prižiū-
rint nebuvo jokios priežasties, kodėl mama negalėtų pasveikti,
nors liga ją palaužė dar nesulaukusią nė keturiasdešimties. Ta-
čiau mama nepasveiko. Ji mirė — o ja rūpinausi aš. Nesvarbu,
ką sakė teta Helena, žinojau, kad visi kaltino mane.

Tėtis pasuko raktą ir stumtelėjo duris. Jos užstrigo, ir sumurmėjęs po nosimi jis pastūmė stipriau. Nesupratau, kodėl tėtis apskritai atvažiavo; ir jeigu jį jau nervino užstrigusios durys, neįsivaizdavau, kaip ištersime artimiausias dvi savaites.

Įkandin jo įžengiau į vidų. Tėtis patraukė tiesiai prie laiptų, o aš apsidairiau. Namelis buvo gerokai mažesnis nei mūsų namai Šropšyre, bet man iškart pasirodė jaukus. Nusistebėjau, kad jis priklauso tetai Helenai. Kiek ją mačiau, visada atrodydavo tokia asketiška, ir aš mintyse regėjau griežtas linijas ir nepriekaištingai švarius pilkus kilimus. Tačiau durys atsivėrė tiesiai į akmeninėmis plytelėmis klotą gyvenamąją erdvę, kurios kairėje buvo virtuvė su šviesiai žalsvais mediniais baldais. Viduryje ant raštuoto kilimo stovėjo nušveistas pušinis stalas keturiems žmonėms. Ėmiau įsivaizduoti būrelį draugų, sėdinčių prie jo ir valgančių gausius, su meile pagamintus patiekalus.

Į dešinę nuo medinių laiptų pačiame centre buvo svetainė su aptrinta dviviete rudos odos sofute ir foteliu, uždengtu kreminės spalvos užtiesalu. Čia stovėjo ir senas, malkomis kūrenamas židinyš. Pagalvojau, kaip būtų jauku šaltą žiemos vakarą klausytis bangų mūšos krante, su karštos kakavos puodeliu ir knyga rankoje susirangius priešais spragsinčią ugnį, arba sėdint ant gilaus palangės suolo, nusėto margaspalvėmis pagalvėlėmis, stebėti jūrą kitoje gatvės pusėje.

Mūsų namas ne toks. Kambariai dideli, skersvėjų traukiami, per visą mano gyvenimą nė karto neremontuoti, todėl gyvenome tarp besilupančių tapetų, kur per sienas sunkėsi drėgmė. Tėtis manė, kad ankstesni savininkai tikriausiai nuomojo kambarius, nes išdėstymas viršuje buvo neįprastas — tvirtos priešgaisrinės durys skyrė vieną koridorių ir miegamąjį nuo likusios namo dalies. Kad ir kokia namo praeitis, niekas neturėjo nei laiko, nei pinigų jam sutvarkyti, todėl buvo taisoma padri-

kai. Niekada per daug apie tai negalvojau, kol neatsidūriau tertos Helenos namelyje, kuris, rodės, apgaubė jaukumu ir šiluma.

— Pakaks svajoti, — pasakė tėtis, garsiai bildėdamas laiptais žemyn. — Ką tik apsidairiau — čia tik du kambariai. Vienas su dvigule lova, kitas — su dviem viengulėmis. Pačios išsiaiškinkite, kur miegosite. Aš imu sofą.

Nustebusi pasižiūrėjau į jį.

— Mes su Lola galime užimti tą su dviem lovomis, o tu — su dvigule.

Jis nuėjo į virtuvę ir pradėjo pilti į virdulį vandenį. Nežinau kam, nes nepagalvojome atsivežti nei arbatos, nei kavos. Atrodė, tėtis tiesiog norėjo kuo nors užsiimti, kad nereikėtų žiūrėti į mane.

— Abejoju, ar tai gera mintis. Manau, šiuo metu jums abiem reikia asmeninės erdvės.

Spoksojau į jo nugarą. Tėtis manė, kad Lola *nenorės* su manimi dalytis kambariu? Pajutau, kaip krūtinėje kyla rauda, bet man nespėjus paprieštarauti prabilo Lola:

— Aš gyvensiu kambary su Nense.

Ji žiūrėjo ne į mane, o į tėtį.

— Nežinau, Lola, — tarė jis.

— Man nerūpi, ką tu manai, aš gyvensiu su Nense.

Tai pasakiusi pasiėmė savo krepšį ir ryžtingai užlipo laiptais. Stovėjau ir žiūrėjau į Lolą, apstulbinta to, kaip ji kalbėjo su tėčiu.

Jis trinkelėjo virdulį ant stalviršio, bet neįjungė. Kalbėjo nususukęs į sieną.

— Ji taip elgiasi iš sielvarto. Lola ne tokia kaip tu. Ji negali verkti. Viską gniauzia savyje, o paskui išsilieja pykčiu ant viso pasaulio. Aš esu lengvas taikinys, nes ji žino, kad suprasiu. — Jis atsisuko į mane. — Nesistenk su ja apie tai kalbėtis — bus

tik blogiau. Ji gali pasakyti daug skaudžių dalykų — tiesiog užsipulti.

Tėtis vėl nusigręžė, susikišo rankas į kelnių kišenes ir pažvelgė pro langą. Buvo aišku, kad pokalbis baigtas, bet man nereikėjo klausti, dėl ko Lola pyksta. Ji pyko ant manęs. Mama mirė per mane.

— Atleisk, tėti, — sušnibždėjau, svarstydamą, ar jie kada nors man atleis, ar aš pati sau atleisiu.

Norėjau, kad jis atsisuktų ir pasakytų, jog supranta, kodėl išgėriau migdomųjų tablečių tą naktį, kai mama mirė. Supranta, kad buvau išsekusi, ir aš nekalta, jog neišgirdau, kaip ji šaukia, prašydama padėti išlipti iš lovos. Aš nekalta, jog ji parkrito. Bet tėtis nesujudėjo ir nekalbėjo.

Nuleidau galvą, gniuždoma sesers smerkimo ir tėčio tylos.

Vis prisimindavau, kokie mudu su tėčiu buvome artimi prieš mamos ligą. Man patiko padėti jam ūkyje — ypač prižiūrėti gyvulius. Jis vadindavo mane *kochanie* — šį žodį išmoko, dirbdamas stiuardu kruiziniuose laivuose. Neįsivaizdavau, kad tėtis galėjo dirbti tokį darbą. Tas žodis lenkiškai reiškė „mieloji“. Kartą paklausiau, kodėl *kochanie* vadina mane, o ne Lolą.

— Lola visai kitokia nei tu. Tu man padedi prie kiaulių — tu *myli* kiaules. Nebijai išsipurvinti rankų. O Lola save laiko princese. Ji mėgsta būti dėmesio centre ir savo žavumu bei meilumu sugeba išsisukti nuo bet kokio darbo, nepajudinsi nė pirštelio. Tu galvoji apie kitus — net jei tavo mylimiausios būtybės yra kiaulės.

Jis nusijuokė ir apkabino mane.

Atrodė, tas pokalbis įvyko labai seniai, ir stovėdama tetos Helenos virtuvėje su tėčiu, nusigrėžusiu nuo manęs, pagaliau supratau, kaip jautėsi Lola, kai aš buvau tėčio numylėtinė. Gaila, neturėjau galimybės jai to pasakyti.